

Rekommandation 32/2024
Forslag A 1960/UHN
Behandles af Udvalget for et Holdbart Norden

Betænkning over svar på REK 32/2024 Understøttelse af smålandbrug, (A 1960/UHN)

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at Nordisk Råd tager svar på rekommandation 32/2024 hvad angår understøttelse af smålandbrug til efterretning og anser den som *færdigbehandlet* for rådets vedkommende.

Baggrund

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk Råd anbefaler Nordisk Ministerråd

- at arbejde aktivt for at understøtte udviklingen af smålandbrug
- at udarbejde et inspirationskatalog over tiltag, der kan understøtte udviklingen af smålandbrug

Svar fra Nordisk Ministerråd

Nordisk Ministerråd for Fiskeri, Havbrug, Jordbrug, Levnedsmidler og Skovbrug byder rekommandation 32/24 velkommen og ser positivt på, at Nordisk Råd tilskynder til mere arbejde og viden omkring smålandbrug, som i nogen tilfælde kan have positive natur- og biodiversitetsgevinster.

I betænkningen fremhæves det, at små landbrug kan være med til at tiltrække og fastholde arbejdspladser i områder som ellers har få muligheder for beskæftigelse.

Hertil ønsker Nordisk Ministerråd for Fiskeri, Havbrug, Jordbrug, Levnedsmidler og Skovbrug at gøre Udvalget opmærksom på policy brieften "[farm diversification among young entrepreneurs in Nordic and Baltic Region](#)". Arbejdet er en del af ministerrådets store Bioøkonomiprogram (Visionsprojekt).

Formålet med policy brieften er at give beslutningstagere bedre forståelse for betydningen af diversificering i landbruget samt at præsentere initiativer og udfordringer relateret til unge iværksættere i landdistrikterne.

I policy briefen konkluderes det, at der i hele EU-regionen er sket en stor reducereing af især smålandbrug. Denne trend er også kendetegnende for Norden. Blandt flere forklaringer fremhæves EU's landbrugspolitik, CAP, som tilskrives at fremme stordrift via specialisering og rationalisering.

Et andet væsentligt forhold, som nævnes, er, at landbrugere i stigende grad bliver ældre. Dette begrundes med faldende rekruttering blandt unge til sektorerne. Hertil forværres situationen af en skæv kønsbalance, hvor kun 14 % af alle landbrugsejere i Norden er kvinder.

Policy briefen har fire overordnede anbefalinger, som fordrer til:

1. udvidelse af finansieringsmekanismer
2. udbredelse af kendskabet til potentialet i arbejdet inden for Bioøkonomien
3. facilitering af vidensdeling og opbygge en stærkere gruppeidentitet
4. undersøgelse af, hvordan reguleringsbyrden for diversificerede bedrifter kan mindskes

Nordisk Ministerråd for Fiskeri, Havbrug, Jordbrug, Levnedsmidler og Skovbrug har bedt om, at policy briefen oversendes til Nordisk Råds Udvalget og anser denne for et godt inspirationskatalog over tiltag, der kan understøtte udviklingen af smålandbrug.

Ministerrådet deler også Udvalgets kommentarer til, at små landbrug kan medvirke til at tiltrække og fastholde arbejdspladser i landdistrikterne.

På denne baggrund har ministerrådet igangsat flere projekter, som skal forbedre rekrutteringen af unge til landbruget.

Et af disse projekter er "Youth in Nordic Food Systems", som er ejet af EK-FJLS (Eksekutiv) og forvaltet af NordRegio. Projektets scope er at adressere den faldende interesse blandt unge mennesker for at forfølge karrierer inden for landbrug, husdyrbrug, fiskeri og skovbrug – herunder relaterede områder som forarbejdning, fouragering og jagt i hele Norden.

Rapport og policy brief for projektet forventes at blive lanceret i sommeren 2025. Læs mere her: [Young Nordic Food Producers – Growing Food\(ies\) | Nordregio](#).

Afslutningsvis ønsker Ministerrådet for Fiskeri, Havbrug, Jordbrug, Levnedsmidler og Skovbrug at henlede Udvalgets opmærksom på NordGens arbejde, hvor mindre landbrug kan søge viden om planter, husdyr, træer og ikke mindst: har direkte adgang til plantegenetiske ressourcer – både gamle og nye.

Ministerrådet finder, at NordGens arbejde bidrager direkte til udviklingen af smålandbrug og fremmer Nordens biologiske mangfoldighed og bæredygtighed.

Ministerrådet takker Udvalget for et Holdbart Norden for rekommandationen og de gode politiske intentioner heri.

Nordisk Ministerråd anser dermed, at rekommandationen er opfyldt.

Udvalgets synspunkter

Utskottet för ett hållbart Norden tackar Nordiska ministerrådet för det utförliga svaret på Rek. 32/2024 om understøttelse af smålandbrug. Utskottet noterar med uppskattning att Nordiska ministerrådet delar utskottets mening om att små jordbruk kan bidra till att attrahera och behålla arbetsplatser på landsbygden. Det är även glädjande att Nordiska ministerrådet väljer att arbeta med projekt som ska förbättra rekryteringen av unga till jordbruket.

Utskottet välkomnar policybriefen "[Farm diversification among young entrepreneurs in Nordic and Baltic Region](#)", som syftar till att ge beslutsfattare en bättre förståelse för vikten av diversifiering inom jordbruket samt att presentera initiativ och utmaningar relaterade till unga entreprenörer på landsbygden.

Utskottet för ett hållbart Norden delar Nordiska ministerrådet mening att NordGen bidrar till utvecklingen av småjordbruk och främjar Nordens biologiska mångfald och hållbarhet och ser fram emot att detta goda arbete får fortsatt stöttning och finansiering av Nordiska ministerrådet.

Utskottet för ett hållbart Norden föreslår att Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att rekommandation 32/2024 vad angår understøttelse af smålandbrug för rådets del är slutbehandlad.

Helsingfors, den 31. mars 2025

Tove Elise Madland (A)

Johan Andersson (S)

Karin Gaardsted (S)

Malte Larsen (S)

Mats Wiking (S)

André N. Skjelstad (V)

Emma Berginger (MP)

Krista Mikkonen (gröna)

Lene Westgaard-Halle (H)

Karsten Filso (SF)

Juho Eerola (saf)

Staffan Eklöf (SD)

Himanshu Gulati (FrP)

